

Mondák a Feketehalomról

† Török Ferencné

A Dongér-csatorna mellett, a pálmonostorai határnál körülbelül húsz méter magas domb emelkedik. Ez az úgynevezett Feketehalom. Erről sokféle és nagyon zavaros történet jár szájról szájra.

Egyesek szerint Hunyadi Mátyás hordatta össze híres fekete seregével egy győztes csata emlékére, hogy az utókor emlékezzen rá. A törököt verte volna meg, mégpedig úgy, hogy egy sem maradt életben. Még hírmondót sem hagytak a gaz kutyafejüekből, hogy elpanaszolhassa az otthonlevőknek a többi gyászos halálát. Ellenvetésemre, hogy Mátyás sohasem hagyta a törököt ennyire bejönni az országba, a mesemondó sértődötten rántott egyet a vállán, hogy ő a nagyapjától hallotta, az meg az ő nagyapjától. Ezek mind becsületes, rendes emberek voltak, sohasem mondtak valótlan, és hát ha én jobban tudom, minek faggatom őket. Így kénytelen voltam nekik elhinni.

A másik jelentős történet szerint Rózsa Sándor hordatta össze ezt a dombot a betyárjaival. Erre nincs hegy, így barlangot sem lehet találni. A híres betyárnak pedig a rengeteg kincset el kellett valahol rejteni. Elrendelte hát, hogy minden éjjel hordják a földet egy három részből álló földbevéjt kamra fölé, amit előzőleg a puszta közepén ásatott, természetesen azt is embereivel. Nyugodtan csinálhatta volna nappal is, mert amerre a szem ellátott, mindenütt síkságot, zöld fűvet és kék eget, vakítóan ragyogó napot láthatott. De a betyár, kincsről lévén szó, nagyon óvatos volt. Még a banda tagjai sem tudták, mi lesz ott. Mikor kész volt, az alvezérével behordták a drágaköveket, aranyat, ezüstöt, pénzt, ékszereket, bársonyt, bezárták az ajtót. Ők ketten hordták be a nyílást is földdel. Senki sem tudta rajtuk kívül, hogy mit rejthettek oda.

A többiek azt mondták, hogy azért kellett a domb, hogy oda figyelőt állítsanak. Az messzire ellát, és figyelmezteti a többieket, ha veszély van. Hogy miért éppen ide tették a figyelőt, ahol a mennybolton és a zöld mezőn kívül mást úgysem lehet látni, azt senki sem kérdezte meg.

Bizony meglehet, hogy most is ott van a rengeteg kincs a föld alatt.

De az is lehet, hogy nincs már ott, mert valószínűleg visszajött azért. Ha nem Rózsa Sándor, akkor az alvezére, sőt az is lehet, hogy nem is volt ott kincs sohasem.

Van, aki azt mondja, hogy Rózsa Sándor nem is a kincseit rakta oda, hanem egy igen szép kedvesét temette oda. Nagyon-nagyon szerette a szép, fekete hajú, égszínkék szemű, tejfehér arcú asszonyt. Az asszony is nagyon szerette a betyárt, de egy csendőr megkívánta a pusztai virágot, és amikor célját nem érte el, agyonlőtte. Rózsa Sándor éppen odaért, és rettenetes haragjában a csendőr fejét szétloccsantotta a fokosával. Ezután letérdelt az asszony mellé, és csókolta, csókolta. Nem akarta elhinni, hogy az már nem él. Majd feltette a lovára, elhozta a domb helyéhez, és itt temette el társaival. Három nap, három éjjel hordták rá a földet, mire a vezér azt mondta, hogy most már elég magas lesz.

A harmadik történet még valószínűtlenebb, mint az első kettő. E szerint itt van Attila eltemetve hármás koporsóban. Mert a tiszai temetést csak azért rendezték, hogy elámítsák a hunokat, de főleg a többi népeket, hogy ne tudjanak Attila sírjáról. A Tiszába temetett koporsóban nem volt a nagy király. A leghűbb emberei, akik legjobban szerették, azok temették el itt, és ráhordták azt a sok földet. Egyrészt, hogy ne találják meg, másrészt azért, hogy mégis legyen valami, ami megkülönbözteti a többi sírtól. De, hogy el ne tudják árulni valakinek, kitépték egymás nyelvét, és úgy mentek haza.

Hogy a domb hogyan került oda, azt senki sem tudja pontosan, a legidősebbek mind úgy emlékeznek rá, hogy már ott volt, mióta az eszüket tudják. Az öregektől meg ezeket, vagy ezekhez hasonló történeteket hallottam róla. Hogy összehordott domb, ez megállapítható, más nem.

(Török Ferencné [későbbi neve: Vig Sándorné] tanítónő gyűjtése az 1960-as évek elején)